

Justitiedepartementet
Ju.remissvar@regeringskansliet.se
Ju.L5@regeringskansliet.se

Yttrande över Utkast till lagrådsremiss En särskild straffbestämmelse för psykiskt våld

Er beteckning: Ju2025/01157

Sammanfattning

Länsstyrelsen Skåne (härefter länsstyrelsen) delar bedömningen om att det straffrättsliga skyddet mot psykiskt våld behöver förstärkas. Länsstyrelsen tillstyrker därför förslaget om att införa en särskild straffbestämmelse om psykiskt våld. Psykiskt våld kan innebära svåra konsekvenser för den som utsätts och det är angeläget att stärka det straffrättsliga skyddet vid sådan utsatthet. Länsstyrelsen vill dock särskilt framhålla behovet av att informations- och utbildningsinsatser genomförs för att säkerställa en god implementering av de nya bestämmelserna.

Synpunkter

3.3 En särskild straffbestämmelse som tar sikte på psykiskt våld bör införas

Länsstyrelsen tillstyrker att en ny straffbestämmelse om psykiskt våld införs. Vi delar fortsatt bedömningen om att straffbestämmelsen inte ska ha något närståenderekvisit.¹ Den föreslagna straffbestämmelsen kommer att stärka skyddet för personer som är utsatta för psykiskt våld, särskilt kvinnor och barn. Det är angeläget eftersom utsattheten i befolkningen är stor.² Detta gäller inte minst bland unga, då studier visat att psykiskt våld är den vanligaste formen av våld i ungas parrelationer.³ Genom en kriminalisering tydliggörs allvaret i denna form av våld och kränkningar. Länsstyrelsen välkomnar också en sådan

¹ Se Länsstyrelsen Skånes yttrande över Ds 2022:18 (dnr. 26130-2022)

² Brå (2024). *Brott i nära relation. Kartläggning av utsatthet under 2022 och under livstiden*. Rapport 2024:4.

³ Jernbro, C. & Landberg, Å. (2024). *Våld i ungas nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Förekomst, riskfaktorer och hälsokonsekvenser*. Stiftelsen Allmänna Barnhuset och Jämställdhetsmyndigheten.

straffbestämmelse eftersom det ligger i linje med Sveriges åtaganden utifrån Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet (Istanbulkonventionen). Det stärker också efterlevnaden av Barnkonventionen och FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

3.4 Brottsbeteckning, straffskalor och förhållandet till andra straffbestämmelser

Brottsbeteckning och straffbestämmelsens placering

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. De skäl som anförs i utkastet motiverar väl förslaget till ny brottsbeteckning och dess placering i 4 kap. brottsbalken.

4 Brottskatalogerna för fridskränkingsbrotten, olaga förföljelse, barnfridsbrott och hedersförtryck bör utvidgas

Länsstyrelsen tillstyrker att förslaget innebär att psykiskt våld läggs till i brottskatalogen för barnfridsbrott och olaga förföljelse. Vi delar bedömningen om att det är av vikt för att tydliggöra att samhället ser allvarigt på psykiskt våld och de konsekvenser det kan få för barn som bevittnar sådant våld. Vidare välkomnar länsstyrelsen bedömningen om att brottskatalogerna för grov fridskränkning, grov kvinnofridskränkning och hedersförtryck omfattar psykiskt våld.

6 Konsekvenser

Övriga konsekvenser

Länsstyrelsen vill framhålla behovet av att särskilda informations- och utbildningsinsatser genomförs vid en kriminalisering av psykiskt våld. Utbildningsinsatser till yrkesverksamma inom exempelvis Sveriges domstolar, Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten angeläget för att den nya lagstiftningen ska få bra genomslag. Det ligger också i linje med de rekommendationer som Sverige fått från Grevio (Group of Experts on Action against Violence against Women and Domestic Violence), som övervakar efterlevnaden av Istanbulkonventionen. Grevio har uppmanat de svenska myndigheterna att säkerställa utbildning för domare och andra

yrkesverksamma inom brottsbekämpande myndigheter och att sådan utbildning omfattar alla våldsformer som Istanbulkonventionen omfattar.⁴ Det är vidare viktigt att yrkesverksamma inom kommuner och regioner har kunskap om psykiskt våld. Därför kan kompetenshöjande insatser behövas för att säkerställa att yrkesverksamma i dessa verksamheter har tillräcklig kunskap för att kunna identifiera samt agera för att utsatta ska få tillgång till stöd och skydd. Det kan till exempel handla om att se över rutiner för samverkan med bland annat Polismyndigheten och civilsamhällesorganisationer utifrån den nya lagstiftningen. Informations- och utbildningsinsatser kan också vara av vikt för att säkerställa samverkan och metodutveckling på lokal och regional nivå. Länsstyrelsen kan bidra till ett sådant arbete utifrån de uppgifter myndigheten har utifrån förordning (2021:995). Det ligger också väl i linje med det arbete som länsstyrelsen genomfört inom ramen för uppdraget om de digitala dimensionerna av mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel.⁵

Informationsinsatser riktade till allmänheten bör också genomföras. Dessa behöver riktas till såväl vuxna som barn. Det är viktigt för att öka förutsättningarna för att lagstiftningen får en normbildande effekt och på så sätt bidrar till att förebygga psykiskt våld. Det är också av vikt för att tillförsäkra utsatta det stöd och skydd som de har rätt till.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsöverdirektör Ola Melin med Hanna Hansson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också Sara Lhådö, enhetschef, medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta mig, Hanna Hansson, för frågor på telefon 010-2241289 eller via e-post hanna.hansson@lansstyrelsen.se.

⁴ Europarådet (2019). *GREVIO Baseline Evaluation Report Sweden*. GREVIO/Inf(2018)15.

⁵ A2024/00815 Uppdrag om de digitala dimensionerna av mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel.

Det går även bra att ringa till Länsstyrelsens växel. Telefonnummer finns längst ner på första sidan.